

Mat

Chapter 6

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Προσέχετε δὲ τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν
Dipun-pegatoso nanging ing kaleresan panjenengan-sedaya sampun nindakaken
[G4337](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1343](#) [G4771](#) [G3361](#) [G4160](#)
- ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς;
wonten-ing-ngajeng ing tiyang kangge ing dipun-tingali dening-piyambakipun
[G1715](#) [G3588](#) [G0444](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2300](#) [G0846](#)
- εἰ δὲ μή γε μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ Πατρὶ
manawi nanging boten pituwas boten panjenengan-gadhah saking ing Rama
[G1487](#) [G1161](#) [G1490](#) [G3408](#) [G3756](#) [G2192](#) [G3844](#) [G3588](#) [G3962](#)
- ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
panjenengan-sedaya ingkang wonten-ing ing Swarga
[G4771](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

“Padha dieling, aja padha nglakoni kawajibaning agamamu ana ing sangareping wong, supaya katona ing wong iku, awit yen mangkono, kowe ora bakal oleh peparing apa-apa saka Ramamu kang ana ing swarga.

- 2 Ὅταν οὖν ποιῆς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης
Manawi mila panjenengan-nindakaken dedana sampun ngungelaken-slompretan
[G3752](#) [G3767](#) [G4160](#) [G1654](#) [G3361](#) [G4537](#)
- ἐμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς
wonten-ing-ngajeng panjenengan kados para tiyang-lamis nindakaken wonten-ing ing
[G1715](#) [G4771](#) [G5618](#) [G3588](#) [G5273](#) [G4160](#) [G1722](#) [G3588](#)
- συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ
papan-pangibadah sarta wonten-ing ing lurung-lurung supados dipun-luhuraken dening
[G4864](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4505](#) [G3704](#) [G1392](#) [G5259](#)
- τῶν ἀνθρώπων. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν
para tiyang saestu Kawula-matur dhateng-panjenengan-sedaya sampun-nampeni ing
[G3588](#) [G0444](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0568](#) [G3588](#)
- μισθὸν αὐτῶν.
pituwas piyambakipun-sedaya
[G3408](#) [G0846](#)

Mulane yen kowe dedana, aja kokjuwarakake kaya adate para wong lamis ana ing papan-papan pangibadah lan ing lurung-lurung, pamrihe supaya dialem ing wong. Satemene Aku pitutur marang kowe, iku wus padha tanpa pituwase.

- 3 σοῦ δὲ ποιῶντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ
panjenengan nanging ingkang-nindakaken dedana sampun mangertosa ing
[G4771](#) [G1161](#) [G4160](#) [G1654](#) [G3361](#) [G1097](#) [G3588](#)
- ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου,
kiwa panjenengan punapa nindakaken ing tengen panjenengan
[G0710](#) [G4771](#) [G5101](#) [G4160](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4771](#)

Nanging manawa kowe dedana, tanganmu kiwa aja nganti sumurup apa kang ditindakake tanganmu tengen.

4	ὅπως supados G3704	ἦ dados G1510	σου panjenengan G4771	ἦ ing G3588	ἐλεημοσύνη dedana G1654	ἐν wonten-ing G1722	τῷ ing G3588	κρυπτῷ; singidan G2927	καὶ sarta G2532	ὁ ing G3588
	Πατήρ Rama G3962	σου, panjenengan G4771	ὁ ingkang G3588	βλέπων mirsani G0991	ἐν wonten-ing G1722	τῷ ing G3588	κρυπτῷ, singidan G2927	ἀποδώσει badhe-paring-pituwas G0591		
	σοι. dhateng-panjenengan G4771									

| Dadi anggonmu dedana iku aja nganti katon; Ramamu kang nguningani tindakmu kang ora katon iku, bakal paring piwales marang kowe.”

5	Καὶ Sarta G2532	ὅταν manawi G3752	προσεύχησθε, panjenengan-sedaya-ndedonga G4336		οὐκ sampun G3756	ἔσεσθε kados G1510	ὡς kados G5613	οἱ para G3588	ὑποκριταί, tiyang-lamis G5273	
	ὅτι amargi G3754	φιλοῦσιν reman G5368	ἐν wonten-ing G1722	ταῖς ing G3588	συναγωγαῖς papan-pangibadah G4864	καὶ sarta G2532	ἐν wonten-ing G1722	ταῖς ing G3588	γωνίαις pojok-pojok G1137	
	τῶν ing G3588	πλατειῶν margi-ageng G4113	ἐστῶτες ngadeg G2476	προσεύχασθαι, ndedonga G4336	ὅπως supados G3704	φανῶσιν katingal G5316	τοῖς dening G3588	ἄνθρωποις. tiyang G0444		
	ἀμήν saestu G0281	λέγω Kawula-matur G3004	ὑμῖν, dhateng-panjenengan-sedaya G4771		ἀπέχουσιν sampun-nampeni G0568	τὸν ing G3588	μισθὸν pituwas G3408			
	αὐτῶν. piyambakipun-sedaya G0846									

| “Dene manawa kowe padha ndedonga, aja kaya para wong lamis, amarga iku padha seneng ndedonga adeg-adege ana ing papan-apan pangibadah lan ing pojok-pojoking lurung, pamurihe supaya katona ing wong. Satemene pituturku marang kowe: Iku wus padha tanpa pituwase.

6	σὺ panjenengan G4771	δὲ, nanging G1161	ὅταν manawi G3752	προσεύχη, panjenengan-ndedonga G4336		εἴσελθε mlebeta G1525	εἰς dhateng G1519	τὸ ing G3588	ταμεῖόν kamar G5009	
	σου, panjenengan G4771	καὶ sarta G2532	κλείσας sasampunipun-nutup G2808	τὴν ing G3588	θύραν kori G2374	σου, panjenengan G4771	πρόσευξαι ndedongaa G4336	τῷ dhateng G3588		
	Πατρί Rama G3962	σου, panjenengan G4771	τῷ ingkang G3588	ἐν wonten-ing G1722	τῷ ing G3588	κρυπτῷ; singidan G2927	καὶ sarta G2532	ὁ ing G3588	Πατήρ Rama G3962	σου, panjenengan G4771
	ὁ ingkang G3588	βλέπων mirsani G0991	ἐν wonten-ing G1722	τῷ ing G3588	κρυπτῷ, singidan G2927	ἀποδώσει badhe-paring-pituwas G0591		σοι. dhateng-panjenengan G4771		

| Nanging manawa kowe ndedonga, lumebua ing kamarmu, lawange inebna, banjur ndedongaa marang Ramamu kang ora katon. Dene Ramamu kang mirsa tindakmu kang ora katon iku bakal paring piwales marang kowe.

7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε, ὡσπερ οἱ ἔθνη; δοκοῦσιν
 Nalika-ndedonga nanging sampun ngandika-tanpa-isi kados para tiyang-kapir ngira
[G4336](#) [G1161](#) [G3361](#) [G0945](#) [G5618](#) [G3588](#) [G1482](#) [G1380](#)

γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν
 amargi bilih kanthi ing kathahipun-tembung piyambakipun-sedayu
[G1063](#) [G3754](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4180](#) [G0846](#)

εἰσακουσθήσονται.
 badhe-dipun-mirengaken
[G1522](#)

| Apamaneh, sajrone ndedonga, aja nganggo tembung akeh-akeh kaya adate wong kapir, awit iku padha nduweni pangira, yen marga saka akehing tembung, pandongane bakal kabul.

8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς; οἶδεν γὰρ (ὁ θεὸς) ὁ
 sampun mila nyamaa piyambakipun-sedayu pirsu amargi ing Gusti-Allah ing
[G3361](#) [G3767](#) [G3666](#) [G0846](#) [G1492](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#)

Πατὴρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ
 Rama panjenengan-sedayu punapa kabetahan panjenengan-sedayu-gadhah saderengipun
[G3962](#) [G4771](#) [G3739](#) [G5532](#) [G2192](#) [G4253](#)

τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.
 ing panjenengan-sedayu nyuwun Panjenenganipun
[G3588](#) [G4771](#) [G0154](#) [G0846](#)

| Dadi aja tiru-tiru wong iku, awit Ramamu mirsa apa sing kokbutuhake, sadurunge kowe matur.

9 οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς; Πάτερ ἡμῶν, ὁ
 makaten mila ndedongaa panjenengan-sedayu Rama kawula-sedayu ingkang
[G3779](#) [G3767](#) [G4336](#) [G4771](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#)

ἐν τοῖς οὐρανοῖς, Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
 wonten-ing ing Swarga Mugia-kasucekaken ing asma Panjenengan
[G1722](#) [G3588](#) [G3772](#) [G0037](#) [G3588](#) [G3686](#) [G4771](#)

| Marga saka iku ndedongaa mangkene: Dhuh, Rama kawula ingkang wonten ing swarga, Asma Paduka mugika kasucekaken.

10 ἔλθέτω ἡ βασιλεία σου; γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
 mugia-rawuh ing Kraton Panjenengan mugia-kalampahan ing karsa Panjenengan
[G2064](#) [G3588](#) [G0932](#) [G4771](#) [G1096](#) [G3588](#) [G2307](#) [G4771](#)

ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ γῆς.
 kados wonten-ing Swarga makaten-ugi wonten-ing bumi
[G5613](#) [G1722](#) [G3772](#) [G2532](#) [G1909](#) [G1093](#)

| Kraton Paduka mugika rawuh. Karsa Paduka mugika kalampahan wonten ing bumi kadosdene wonten ing swarga.

11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὲς ἡμῖν
 Ing roti kawula-sedayu ingkang sadinten-dinten paringana kawula-sedayu
[G3588](#) [G0740](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1967](#) [G1325](#) [G1473](#)

σήμερον;
 dinten-punika
[G4594](#)

| Kawula mugika kaparingan rejeki kawula sacekapipun ing dinten punika.

- 12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ
 sarta aruntena kawula-sedaya ing kalepatan kawula-sedaya kados ugi
[G2532](#) [G0863](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3783](#) [G1473](#) [G5613](#) [G2532](#)
- ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν;
 kawula-sedaya ngarunten dhateng tiyang-ingkang-kalepatan kawula-sedaya
[G1473](#) [G0863](#) [G3588](#) [G3781](#) [G1473](#)

| Saha Paduka mugè ngarunten kalepatan kawula, kadosdene kawula inggih ngarunteni tetiyang ingkang kalepatan dhateng kawula.

- 13 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι
 sarta sampun ndadosaken-mlebet kawula-sedaya dhateng panggodha nanging luwarna
[G2532](#) [G3361](#) [G1533](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3986](#) [G0235](#) [G4506](#)
- ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. <Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ
 kawula-sedaya saking ing piawon Amargi Panjenengan punika-ingkang-kagungan ing
[G1473](#) [G0575](#) [G3588](#) [G4190](#) [G3754](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#)
- βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
 Kraton sarta ing panguwasa sarta ing kamulyan ngantos-ing ing salaminipun
[G0932](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1411](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1391](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0165](#)
- Ἄμην>.
 Amin
[G0281](#)

| Punapa dene kawula mugè sampun ngantos katandukaken dhateng ing panggodha, nanging mugè sami Paduka uwalaken saking piawon. [Awitdene Paduka ingkang kagungan Kraton saha wisesa tuwin kamulyan salaminipun. Amin.]

- 14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα
 Manawi amargi panjenengan-sedaya-ngarunten dhateng tiyang ing kalepatan
[G1437](#) [G1063](#) [G0863](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G3900](#)
- αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ
 piyambakipun-sedaya ugi-ngarunten ugi panjenengan-sedaya ing Rama
[G0846](#) [G0863](#) [G2532](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3962](#)
- ὑμῶν ὁ οὐράνιος.
 panjenengan-sedaya ingkang-wonten-ing Swarga
[G4771](#) [G3588](#) [G3770](#)

| Sabab, manawa kowe padha ngapura kaluputaning wong, Ramamu ing swarga iya bakal ngapura marang kowe.

- 15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις (τὰ
 nanging-manawi nanging boten panjenengan-sedaya-ngarunten dhateng tiyang ing
[G1437](#) [G1161](#) [G3361](#) [G0863](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#)
- παραπτώματα αὐτῶν), οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει
 kalepatan piyambakipun-sedaya ugi-boten ing Rama panjenengan-sedaya ngarunten
[G3900](#) [G0846](#) [G3761](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G0863](#)
- τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
 ing kalepatan panjenengan-sedaya
[G3588](#) [G3900](#) [G4771](#)

| Nanging manawa kowe ora ngapura marang wong, Ramamu iya bakal ora ngapura kaluputanmu."

- 16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ,
 Manawi nanging panjenengan-sedaya-siyam sampun dados kados para tiyang-lamis
[G3752](#) [G1161](#) [G3522](#) [G3361](#) [G1096](#) [G5613](#) [G3588](#) [G5273](#)
- σκυθρωποὶ; ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσιν
 suntrut ngilangi amargi ing pasuryan piyambakipun-sedaya supados katingal
[G4659](#) [G0853](#) [G1063](#) [G3588](#) [G4383](#) [G0846](#) [G3704](#) [G5316](#)
- τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 dening tiyang siyam saestu Kawula-matur dhateng-panjenengan-sedaya
[G3588](#) [G0444](#) [G3522](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#)
- ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν.
 sampun-nampeni ing pituwas piyambakipun-sedaya
[G0568](#) [G3588](#) [G3408](#) [G0846](#)

“Anadene manawa kowe padha pasa, ulatmu aja kokgawe aclum kaya para wong lamis, awit iku padha nyengungusake ulate, supaya wong-wong padha weruh yen lagi pasa. Satemene pituturKu marang kowe: iku wus padha tanpa pituwase.

- 17 σὺ δὲ, νηστεύων, ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ
 panjenengan nanging siyam lenganana panjenengan ing sirah sarta ing
[G4771](#) [G1161](#) [G3522](#) [G0218](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2776](#) [G2532](#) [G3588](#)
- πρόσωπόν σου νίψαι,
 pasuryan panjenengan raupa
[G4383](#) [G4771](#) [G3538](#)

Nanging kowe manawa pasa, sirahmu lenganana lan raupa,

- 18 ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ Πατρὶ
 supados boten katingal dening tiyang siyam nanging dhateng Rama
[G3704](#) [G3361](#) [G5316](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3522](#) [G0235](#) [G3588](#) [G3962](#)
- σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ; καὶ ὁ Πατὴρ σου,
 panjenengan ingkang wonten-ing ing singidan sarta ing Rama panjenengan
[G4771](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2927](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#)
- ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ, ἀποδώσει σοι.
 ingkang mirsani wonten-ing ing singidan badhe-paring-pituwas dhateng-panjenengan
[G3588](#) [G0991](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2927](#) [G0591](#) [G4771](#)

supaya anggonmu pasa aja katara wong, ngemungha kauningan ing Ramamu kang ana ing papan kang ora katon. Ing mengko Ramamu kang mirsa kang ora katon iku bakal paring piwales marang kowe.”

- 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς,
 Sampun ngempalaken kangge-panjenengan-sedaya bandha wonten-ing ing bumi
[G3361](#) [G2343](#) [G4771](#) [G2344](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#)
- ὅπου σὴς καὶ βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ
 ing-papan renet sarta teyeng ngrisak sarta ing-papan maling mbrobos sarta
[G3699](#) [G4597](#) [G2532](#) [G1035](#) [G0853](#) [G2532](#) [G3699](#) [G2812](#) [G1358](#) [G2532](#)
- κλέπτουσιν;
 nyolong
[G2813](#)

“Aja padha nglumpukake bandha ana ing donya; ana ing donya bakal kena ing renet lan taiyeng kang ngrusak, sarta bisa katekan maling kang mbabah lan nyolong.

- 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῶν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ,
 ngempalakena nanging kangge-panjenengan-sedaya bandha wonten-ing Swarga
[G2343](#) [G1161](#) [G4771](#) [G2344](#) [G1722](#) [G3772](#)
- ὅπου οὐτε σὴς οὐτε βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ
 ing-papan boten renet boten teyeng ngrisak sarta ing-papan maling boten
[G3699](#) [G3777](#) [G4597](#) [G3777](#) [G1035](#) [G0853](#) [G2532](#) [G3699](#) [G2812](#) [G3756](#)
- διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν.
 mbrobos boten-ugi nyolong
[G1358](#) [G3761](#) [G2813](#)

Nanging padha nglumpukna bandha ing swarga, kang ora bakal kena ing renet lan tiyeng kang ngrusak lan ora bakal katekan maling kang mbabah lan nyolong.

- 21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς σου, ἐκεῖ
 wonten-ing-papan amargi wonten ing bandha panjenengan wonten-ing-ngriku
[G3699](#) [G1063](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2344](#) [G4771](#) [G1563](#)
- ἔσται καὶ ἡ καρδία σου.
 ugi-badhe-wonten ugi ing manah panjenengan
[G1510](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2588](#) [G4771](#)

Amarga ing ngendi dununge bandhanmu, iya ana ing kono dununge atimu.

- 22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός; ἐὰν οὖν ᾗ ὁ
 Ing damar ing badan punika ing mripat manawi mila dados ing
[G3588](#) [G3088](#) [G3588](#) [G4983](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3788](#) [G1437](#) [G3767](#) [G1510](#) [G3588](#)
- ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται.
 mripat panjenengan sehat sedaya ing badan panjenengan padhang badhe
[G3788](#) [G4771](#) [G0573](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G5460](#) [G1510](#)

Diyaning badan iku mripat; manawa mripatmu waras, badanmu sakojur kapadhang.

- 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾗ, ὅλον τὸ
 nanging-manawi nanging ing mripat panjenengan awon dados sedaya ing
[G1437](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3788](#) [G4771](#) [G4190](#) [G1510](#) [G3650](#) [G3588](#)
- σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ
 badan panjenengan peteng badhe manawi mila ing pepadhang ingkang
[G4983](#) [G4771](#) [G4652](#) [G1510](#) [G1487](#) [G3767](#) [G3588](#) [G5457](#) [G3588](#)
- ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον!
 wonten-ing panjenengan pepeteng punika ing pepeteng sapinten-agengipun
[G1722](#) [G4771](#) [G4655](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4655](#) [G4214](#)

Nanging manawa mripatmu cacad, badanmu dadi peteng kabeh. Dadi manawa pepadhang kang ana ing kowe dadi peteng, saiba ta petenge iku.”

- 24 Οὐδεὶς δύναται δυσι κυρίοις δουλεύειν; ἢ γὰρ τὸν ἓνα
 Boten-wonten-tiyang saged kalih bendara ngladosi amargi amargi ing satunggal
[G3762](#) [G1410](#) [G1417](#) [G2962](#) [G1398](#) [G2228](#) [G1063](#) [G3588](#) [G1520](#)
- μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει; ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ
 sengit sarta ing sanesipun tresna utawi satunggal setya sarta ing
[G3404](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2087](#) [G0025](#) [G2228](#) [G1520](#) [G0472](#) [G2532](#) [G3588](#)
- έτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῶ δουλεύειν, καὶ
 sanesipun ngremehi boten panjenengan-sedaya-saged Gusti-Allah ngladosi sarta
[G2087](#) [G2706](#) [G3756](#) [G1410](#) [G2316](#) [G1398](#) [G2532](#)
- μαμωνᾶ.
 Mamon
[G3126](#)

“Ora ana wong kang bisa ngrangkep pangawulan, awit ora wurung bendarane kang siji bakal disengiti; sijine ditresnani, utawa bakal setya marang kang siji lan nyepelekake marang sijine. Kowe ora bisa ngawula marang Allah lan marang Mamon.

- 25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ
 Margi punika Kawula-matur dhateng-panjenengan-sedaya sampun kuwatos bab
[G1223](#) [G3778](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3361](#) [G3309](#) [G3588](#)
- ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε ἢ τί
 gesang panjenengan-sedaya punapa panjenengan-sedaya-badhe-nedha utawi punapa
[G5590](#) [G4771](#) [G5101](#) [G5315](#) [G2228](#) [G5101](#)
- πίητε; μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί
 panjenengan-sedaya-badhe-ngunjuk boten-ugi bab badan panjenengan-sedaya punapa
[G4095](#) [G3366](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G5101](#)
- ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶν τῆς
 panjenengan-sedaya-badhe-ngagem punapa ing gesang langkung punika tinimbang
[G1746](#) [G3780](#) [G3588](#) [G5590](#) [G4119](#) [G1510](#) [G3588](#)
- τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος?
 dhaharan sarta ing badan tinimbang pangageman
[G5160](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4983](#) [G3588](#) [G1742](#)

Mulane Aku pitutur marang kowe: Aja padha sumelang ing bab uripmu, bab apa kang bakal kokpangan utawa kokombe, lan bab badanmu, apa kang bakal kokanggo. Ajine urip iku apa ora ngungkuli pangan, lan ajine badan ngungkuli sandhangan?

- 26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν,
 mirsanana dhateng ing pekasi ing langit bilih boten nyebar
[G1689](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4071](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3754](#) [G3756](#) [G4687](#)
- οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας-- καὶ ὁ Πατήρ
 boten-ugi ngundhuh boten-ugi ngempalaken dhateng lumbung nangging ing Rama
[G3761](#) [G2325](#) [G3761](#) [G4863](#) [G1519](#) [G0596](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#)
- ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά: οὐχ
 panjenengan-sedaya ingkang-wonten-ing Swarga maringi-nedha punika punapa
[G4771](#) [G3588](#) [G3770](#) [G5142](#) [G0846](#) [G3756](#)
- ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν?
 panjenengan-sedaya langkung aji tinimbang-punika
[G4771](#) [G3123](#) [G1308](#) [G0846](#)

Padha delengen manuk-manuk ing awang-awang, padha ora nyenyebar lan ora derep, sarta ora tetandho ana ing lumbung, ewadene padha kaparingan pakan dening Ramamu kang ana ing swarga. Apa kowe ora kinacek luwih banget katimbang karo manuk-manuk iku?

- 27 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύνатаι προσθεῖναι ἐπὶ
 sinten nanging saking panjenengan-sedaya kanthi-kuwatos saged nambahi dhateng
[G5101](#) [G1161](#) [G1537](#) [G4771](#) [G3309](#) [G1410](#) [G4369](#) [G1909](#)
- τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα?
 ing yuswanipun ipun sehasta satunggal
[G3588](#) [G2244](#) [G0846](#) [G4083](#) [G1520](#)

Sapa ta panunggalanmu kang bisa nyambungi umure saasta bae marga saka sumelang?

- 28 καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε? καταμάθετε τὰ
 sarta bab pangageman kenging-punapa panjenengan-sedaya-kuwatos gatosna ing
[G2532](#) [G4012](#) [G1742](#) [G5101](#) [G3309](#) [G2648](#) [G3588](#)
- κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνουσιν: οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ
 bakung ing ara-ara kados-pundi tuwuh boten nyambut-damel boten-ugi
[G2918](#) [G3588](#) [G0068](#) [G4459](#) [G0837](#) [G3756](#) [G2872](#) [G3761](#)
- νήθουσιν:
 nenun
[G3514](#)

Mangkono maneh yagene kowe padha sumelang bab sandhang-panganggo? Padha nyawanga kembang bakung ing ara-ara anggone tumuwuh, ora nganggo nyambut-gawe lan ngantih.

- 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν
 nanging-Kawula-matur nanging dhateng-panjenengan-sedaya bilih boten-ugi Suleman
[G3004](#) [G1161](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3761](#) [G4672](#)
- ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων.
 wonten-ing sedaya ing kamulyan ipun mangangge kados satunggal punika
[G1722](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1391](#) [G0846](#) [G4016](#) [G5613](#) [G1520](#) [G3778](#)

Ewadene Aku pitutur marang kowe: Sanadyan Raja Suleman sajrone sagunging kaluhurane, pangagemane ora madhani salah sawijining kembang iku.

- 30 εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον
 manawi nanging ing suket ing ara-ara dinten-punika wonten sarta benjing
[G1487](#) [G1161](#) [G3588](#) [G5528](#) [G3588](#) [G0068](#) [G4594](#) [G1510](#) [G2532](#) [G0839](#)
- εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιένυσιν, οὐ
 dhateng pawon dipun-bucal ing Gusti-Allah makaten mangangge punapa-boten
[G1519](#) [G2823](#) [G0906](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3779](#) [G0294](#) [G3756](#)
- πολλῶ μαῖλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι?
 langkung-langkung langkung panjenengan-sedaya he-tiyang-ingkang-kirang-pitados
[G4183](#) [G3123](#) [G4771](#) [G3640](#)

Mulane yen suket ing ara-ara kang dina iki isih ana, sesuk diobong, iku dipanganggoni nganti kaya mangkono dening Allah, saya maneh kowe, heh, wong kang cupet ing pangandel!

- 31 μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, τί φάγωμεν? ἢ
 sampun mila kuwatos ngandika Punapa kawula-sedaya-badhe-nedha utawi
[G3361](#) [G3767](#) [G3309](#) [G3004](#) [G5101](#) [G5315](#) [G2228](#)
- τί πῶμεν? ἢ τί περιβαλώμεθα?
 Punapa kawula-sedaya-badhe-ngunjuk utawi Punapa kawula-sedaya-badhe-ngagem
[G5101](#) [G4095](#) [G2228](#) [G5101](#) [G4016](#)

Awit saka iku aja padha sumelang lan calathu: Kang padha dakpangan apa? Utawa: Kang padha dakombe apa? Lan maneh: Kang padha daksandhang apa?

32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν; οἶδεν γὰρ ὁ Πατήρ
 sedaya amargi punika ing bangsa-bangsa madosi pirsā amargi ing Rama
[G3956](#) [G1063](#) [G3778](#) [G3588](#) [G1484](#) [G1934](#) [G1492](#) [G1063](#) [G3588](#) [G3962](#)

ὑμῶν οὐράνιος ὅτι χρήζετε
 panjenengan-sedaya ingkang-wonten-ing Swarga bilih panjenengan-sedaya-mbetahaken
[G4771](#) [G3588](#) [G3770](#) [G3754](#) [G5535](#)

τούτων ἀπάντων.
 punika sedaya
[G3778](#) [G0537](#)

| Awit iku kabeh diupaya dening para wong kapir; kowe aja mangkono, awit Ramamu ing swarga wus mirsa, yen iku mau kabeh dadi kabutuhanmu.

33 ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν [τοῦ Θεοῦ], καὶ τὴν
 nanging-padosa nanging langkung-rumiyin ing Kraton ing Gusti-Allah sarta ing
[G2212](#) [G1161](#) [G4412](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3588](#)

δικαιοσύνην αὐτοῦ; καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται
 kaleresan Panjenenganipun sarta punika sedaya badhe-dipun-tambahi
[G1343](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3778](#) [G3956](#) [G4369](#)

ὑμῶν.
 dhateng-panjenengan-sedaya
[G4771](#)

| Ananging Kratoning Allah lan kasampurnane, iku padha upayanen dhisik, nuli samubarang iku mau kabeh bakal diparingake marang kowe.

34 μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, ἢ γὰρ αὔριον μεριμνήσει
 sampun mila kuwatos bab ing benjing ing amargi benjing badhe-kuwatos
[G3361](#) [G3767](#) [G3309](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0839](#) [G3588](#) [G1063](#) [G0839](#) [G3309](#)

ἐαυτῆς. ἀρκετὸν τῆ ἡμέρα ἢ κακία αὐτῆς.
 piyambak cekap kangge-ing dinten ing kasusahan piyambakipun
[G1438](#) [G0713](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G2549](#) [G0846](#)

| Mulane aja padha sumelang ing bab dina sesuk, amarga dina sesuk iku kadunungan kasusahan dhewe. Kasusahan sadina, wus cukup kanggo sadina."